

Dokument do dyskusji – pomoc państwa na ochronę środowiska
- Kwestionariusz dla zainteresowanych podmiotów -

Przegląd wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska oraz środków wspierających ochronę środowiska określonych w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń blokowych

Celem niniejszych konsultacji jest zaproszenie zarówno **państw członkowskich** jak i **innych zainteresowanych podmiotów** do zgłaszania uwag dotyczących stosowania **wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska** oraz **środków wspierających ochronę środowiska określonych w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń blokowych**. Uwagi te będą stanowiły cenny wkład w przegląd wyżej wymienionych wytycznych i rozporządzenia w 2013 r. Komisja zwraca się do państw członkowskich i zainteresowanych stron o przedłożenie swoich uwag do DG ds. Konkurencji do dnia **23 października 2012 r.**

WPROWADZENIE

Jak zapowiedziano w komunikacie w sprawie unowocześnienia unijnej polityki w dziedzinie pomocy państwa¹, Komisja ma zamiar unowocześnić politykę UE w dziedzinie pomocy państwa poprzez przegląd i optymalizację głównych aktów prawnych i wytycznych Komisji do końca 2013 r. Celem niniejszych konsultacji jest uzyskanie informacji na temat stosowania wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska oraz środków wspierających ochronę środowiska określonych w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń blokowych. Wyniki konsultacji zapewnią cenny wkład w ten projekt unowocześnienia przepisów.

Zasadniczym celem kontroli pomocy państwa w zakresie ochrony środowiska jest dopilnowanie, by w wyniku przyznanej pomocy państwa wzrósł poziom ochrony środowiska, co nie byłoby możliwe bez przyznanej pomocy, a także to, by pozytywne skutki pomocy przeważały nad jej skutkami negatywnymi pod względem zakłócania konkurencji, z uwzględnieniem zasady „zanieczyszczający płaci”, ustanowionej na mocy art. 191 TFUE.

Stosowane przez Komisję kryteria oceny zgodności pomocy państwa na ochronę środowiska zostały określone w wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska (Dziennik Urzędowy C 82 z 1.4.2008)². Ponadto szereg kategorii środków wspierających ochronę środowiska został zwolniony z obowiązku uprzedniego zgłoszenia, jeśli spełnione są warunki określone w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń blokowych (Dziennik Urzędowy L 214 z 9.8.2008, s. 3)³.

JAK WZIĄĆ UDZIAŁ W KONSULTACJACH?

Państwa członkowskie i inne zainteresowane strony są proszone o udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w niniejszym kwestionariuszu. Odpowiedzi udzielać można we wszystkich językach urzędowych UE. Z uwagi na możliwość opóźnień w tłumaczeniu odpowiedzi udzielonych w niektórych językach mile widziane jest załączenie tłumaczenia na jeden z języków roboczych Komisji (najlepiej na język angielski). Umożliwiłoby to Komisji szybsze przetworzenie danych zawartych w kwestionariuszach. Mile widziane będą także wszelkie dodatkowe uwagi, wykraczające poza kwestie poruszone w kwestionariuszu.

Nie muszą Państwo odpowiadać na wszystkie pytania. Jeśli dane pytanie Państwa nie dotyczy, proszę

¹COM(2012) 209 final.

²<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:082:0001:0033:PL:PDF>

³<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:214:0003:0047:PL:PDF>

pozostawić je bez odpowiedzi. Wszelkie istotne uwagi i informacje nadesłane w uzupełnieniu do kwestionariusza, w szczególności inne stosowne dokumenty, sprawozdania, analizy, źródła danych, będą mile widziane.

Termin przesyłania odpowiedzi upływa dnia **23 października 2012 r.**

Odpowiedzi należy przysyłać na poniższy adres Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji, a najlepiej pocztą elektroniczną na adres Stateaidgreffe@ec.europa.eu.

European Commission

Directorate-General for Competition

State aid Registry

Subject "**HT 359** - Consultation on Community Guidelines on State Aid for Environmental Protection"

B-1049 Brussel/ Bruxelles

BELGIA

E-mail: Stateaidgreffe@ec.europa.eu

W celu zapewnienia przejrzystości służby Komisji zamierzają opublikować nadesłane odpowiedzi na swojej stronie internetowej: <http://ec.europa.eu/competition/consultations/open.html>. Dlatego jeśli respondent nie życzy sobie ujawnienia swojej tożsamości lub części odpowiedzi, w tym podanych informacji dodatkowych, należy to wyraźnie wskazać oraz jednocześnie nadesłać wersję odpowiedzi nieopatrzoną klauzulą poufności. Jeśli nie wskażą Państwo żadnych treści poufnych, DG ds. Konkurencji uzna, że odpowiedź nie zawiera takich treści i może być opublikowana w całości.

Żadna z treści zawartych w niniejszym dokumencie do dyskusji nie może być interpretowana jako treść wyrażająca oficjalne stanowisko Komisji Europejskiej.

KWESTIONARIUSZ

DANE RESPONDENTA

Oświadczenie o ochronie prywatności: otrzymane uwagi oraz tożsamość respondenta zostaną opublikowane w internecie, chyba że respondent sprzeciwi się publikacji swoich danych osobowych, powołując się na konieczność ochrony swoich uzasadnionych interesów. W takim przypadku uwagi mogą zostać opublikowane anonimowo.

Obowiązujące przepisy dotyczące ochrony danych znajdują się na portalu EUROPA pod adresem: http://ec.europa.eu/geninfo/legal_notices_en.htm#personaldata

- a. Czy zgadzają się Państwo na ujawnienie swojej tożsamości?

Tak ☐ Nie ☐

- b. Czy do Państwa odpowiedzi ma zastosowanie którykolwiek z wyjątków przewidzianych w art. 4 rozporządzenia nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji⁴? Jeżeli tak, proszę jednoznacznie wskazać części, które nie powinny zostać ujawnione, uzasadnić konieczność takiego poufnego traktowania i załączyć wersję Państwa odpowiedzi, która nie jest opatrzona klauzulą poufności, do celów publikacji na naszej stronie internetowej.

Proszę podać swoje dane kontaktowe w poniższej tabeli:

Imię i nazwisko/Nazwa	
Reprezentowana organizacja	władze polskie
Miejsce (kraj)	Polska
Adres e-mail:	ddo@uokik.gov.pl

Proszę opisać główny zakres działalności Państwa organizacji:

- a. Proszę określić, czy pod względem finansowania Państwa organizację można uznać za działającą po stronie podaży czy popytu, czy też za reprezentującą organy władzy publicznej lub inne zainteresowane strony.
- b. Proszę określić wielkość Państwa przedsiębiorstwa (pod względem obrotów, jak i liczby pracowników) lub Państwa organizacji (pod względem członków).
- c. Jeśli ma to zastosowanie, proszę podać kod NACE⁵ odpowiadający działalności Państwa przedsiębiorstwa.

Uwaga: Mimo iż nie muszą Państwo odpowiadać na wszystkie pytania, prosimy o przestrzeganie kolejności pytań. Mogą Państwo również podać dodatkowe informacje, które uznają Państwo za istotne, a które wykraczają poza pytania zawarte w kwestionariuszu.

⁴Dz.U. L 145 z 31.5.2001 r., s. 43.

⁵ NACE to system standardowej klasyfikacji działalności gospodarczej w Europie.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) zwrócił się do władz polskich odpowiedzialnych za udzielanie pomocy na ochronę środowiska, zarówno przyznających pomoc, jak i tworzących systemy wsparcia, z prośbą o udział w konsultacjach dotyczących *wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska* (Dz. Urz. UE C 82, 1.4.2008), dalej: wytyczne oraz *rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu* (Dz. Urz. UE L 214, 9.8.2008), dalej: rozporządzenie GBER. W konsultacjach wzięły udział władze szczebla regionalnego (Marszałkowie województw oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej) oraz władze centralne (Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Środowiska i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – dalej: NFOŚiGW).

1 PYTANIA OGÓLNE DOTYCZĄCE ŚRODKÓW OCHRONY ŚRODOWISKA

Zmieniający się kształt środków pomocy państwa

- 1.1 Czy w Państwa kraju instrumenty pomocy państwa były dostosowywane od czasu przyjęcia wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska z 2008 r.? Czy wprowadzono na przykład zmiany dotyczące rodzajów instrumentów pomocy, intensywności pomocy, selekcji beneficjentów pomocy (np. poprzez przetargi na dopłaty lub inne procedury selekcji)? Czy środki pomocy państwa były stopniowo wycofywane? Proszę wyjaśnić.**

W Polsce funkcjonują 2 rodzaje instrumentów wspierających ochronę środowiska. Jednym rodzajem jest pomoc koordynowana przez Ministra Środowiska i udzielana przez nadzorowane przez niego fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzkie) – dalej: instrumenty MŚ. Podmioty te udzielają pomocy horyzontalnej, o której mowa w wytycznych, a także m.in. pomocy regionalnej i de minimis na projekty związane z szeroko pojętą ochroną środowiska. Natomiast udzielanie drugiego rodzaju wsparcia jest koordynowane przez Ministra Gospodarki i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) – dalej: instrumenty MG. Wsparcie to jest kierowane do sektora energetycznego na promowanie wytwarzania energii z odnawialnych źródeł (OZE) i kogeneracji (CHP) – dotychczas wsparcie to nie było uznawane za pomoc publiczną⁶, a także biokomponentów i biopaliw⁷ - dotychczas wsparcie to było udzielane na podstawie zatwierdzonego przez Komisję programu opartego na przepisach wytycznych.

Instrumenty MŚ oparte na przepisach poprzednio obowiązujących wytycznych środowiskowych zostały dostosowane do wymogów wytycznych. Zmiany dotyczyły określenia intensywności pomocy i selekcji beneficjentów. W zakresie tych instrumentów stopniowo następuje zmiana form pomocy publicznej – z dotacyjnych na rzecz instrumentów zwrotnych. Należą do nich preferencyjne pożyczki (preferencyjnie oprocentowane), dla których często udział środków publicznych, mierzonych ekwiwalentem dotacji brutto (EDB), nie przekracza wartości pomocy de minimis. Pomoc w formie bezpośrednich dotacji jest udzielana incydentalnie, każdorazowo badana jest łączna wielkość pomocy publicznej udzielonej beneficjentowi z różnych źródeł.

⁶ W związku z praktyką decyzyjną Komisji Europejskiej, znaną władzom polskim na dzień wejścia w życie instrumentów wsparcia w formie certyfikatów (2005 r.), m.in. w sprawie N 550/2000 – Belgia – zielone certyfikaty w sektorze energetycznym, wsparcie w formie certyfikatów nie wiązało się z transferem środków publicznych. Dopiero w swoich późniejszych decyzjach Komisja podkreślała, że w systemie certyfikатовym państwo oferuje za darmo określonym podmiotom aktywa niematerialne, posiadające wartość rynkową.

⁷ W chwili obecnej wsparcie takie nie jest udzielane. Jednak trwają prace nad programem wspierania produkcji biokomponentów i biopaliw, który w części wykraczającej poza zakres pomocy de minimis i rozporządzenia GBER będzie zgłoszony Komisji w trybie art. 108 ust. 3 TFUE.

1.2 Czy ogłoszono lub przewiduje się w najbliższej przyszłości zmiany w polityce wsparcia ochrony środowiska, takie jak stopniowe wycofywanie istniejących środków lub wprowadzenie nowych środków wsparcia? Jeśli tak, jaka jest przyczyna wprowadzenia takich zmian?

Instrumenty MG dla CHP

W Polsce podjęto prace w dwóch kierunkach: nad wypracowaniem nowego systemu dedykowanego nowym inwestycjom, tzw. wsparcia inwestycyjnego – celem pozytywnej stymulacji przyrostu jednostek wytwórczych oraz nad przedłużeniem obecnie funkcjonującego systemu tzw. wsparcia operacyjnego (wg obecnych regulacji obowiązuje do końca 2012 r.) tak, aby inwestorzy, którzy ponieśli znaczące nakłady na inwestycje w wysokosprawną kogenerację w poprzednich latach mieli możliwość działalności na konkurencyjnym rynku energii w najbliższych latach.

Oba rozwiązania określi nowa ustawa *Prawo energetyczne*, wchodząca w skład tzw. trójpaku ustaw energetycznych. Potrzebę kontynuowania obecnego systemu wsparcia dowiedziono w Raporcie⁸ sprawozdawczym, sporządzonym dla Komisji Europejskiej na początku 2012 r.

Instrumenty MG dla OZE

Pod koniec lipca 2012 r. został przedstawiony projekt ustawy o OZE. Nowa ustawa zakłada zróżnicowanie wsparcia energii z OZE w formie certyfikatów, cen stałych i feed-in tariffs (FIT) w zależności od nośnika energii odnawialnej, zainstalowanej mocy urządzeń generujących energię oraz daty włączenia do eksploatacji lub modernizacji. Opracowane zasady wsparcia, bardziej precyzyjnie dostosowane do poszczególnych rodzajów OZE, przyczynią się do obniżenia cen energii elektrycznej, jak również wpłyną na ożywienie zainteresowania inwestowaniem w te technologie, które dotychczas nie były rozwijane. Nowa ustawa będzie przede wszystkim wspierać wytwarzanie energii z krajowych źródeł odnawialnych oraz promować przedsięwzięcia w nowe moce wytwórcze. Istotną rolę w realizacji tego założenia odegrają mikroźródła, które do produkcji energii będą wykorzystywać lokalne zasoby. Projekty te zmniejszają m. in. straty sieciowe i obciążenia szczytowe, przy jednoczesnym ograniczeniu nakładów na rozbudowę i modernizację sieci przesyłowych. Ponadto, można je zrealizować w krótkim czasie zwykle niewielkim nakładem kosztów.

Instrumenty MG dla efektywności energetycznej

W Polsce w 2011 r. wprowadzono nową regulację prawną, jaką jest *ustawa o efektywności energetycznej* (Dz. U. Nr 94, poz. 551), która ma spowodować rozwój mechanizmów stymulujących poprawę efektywności energetycznej. Ustawa wprowadza, począwszy od 1 stycznia 2013 r., obowiązek pozyskania odpowiedniej ilości świadectw efektywności energetycznej, tzw. białych certyfikatów, przez przedsiębiorstwo energetyczne sprzedające energię elektryczną, ciepło lub gaz ziemny odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Polski. System będzie działał podobnie, jak obowiązujące już zielone certyfikaty energii z OZE oraz czerwone, żółte i fioletowe certyfikaty energii z CHP. Świadectwa mogą otrzymać m.in. przedsiębiorstwa, które zmniejszyły zużycie energii dokonując inwestycji w nowoczesne technologie. Organem wydającym i umarzającym świadectwa efektywności energetycznej będzie Prezes URE. Wpływy z opłat zastępczych i kar za nieprzestrzeganie obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw efektywności energetycznej albo nieuiszczenie opłat zastępczych, a także niedopełnienie innych obowiązków wynikających z ustawy o efektywności energetycznej gromadzone będą na rachunku bankowym NFOŚiGW. Będą one wykorzystywane jako źródło finansowania programów wspierających poprawę efektywności energetycznej, w tym wysokosprawnej kogeneracji lub na wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz budowy lub przebudowy sieci służących przyłączaniu tych źródeł.

⁸ Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie raportu oceniającego postęp osiągnięty w zwiększaniu udziału energii elektrycznej wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji w całkowitej krajowej produkcji energii elektrycznej, opublikowane w Monitorze Polskim 1 marca 2012 r., poz. 108.

Skuteczność środków pomocy państwa

- 1.3 Jak na podstawie własnych doświadczeń oceniają Państwo wkład środków pomocy państwa w zwiększenie poziomu ochrony środowiska, z uwzględnieniem innych istniejących już mechanizmów wspierających ochronę środowiska, takich jak regulacje, opodatkowanie lub mechanizmy rynkowe (np. ETS)? Czy czynniki te są brane pod uwagę przez państwa członkowskie przy opracowywaniu środków pomocy państwa?**

Przykładowo, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach corocznie dofinansowuje kilkaset zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska wydając na ten cel w różnych formach (preferencyjne częściowo umarzalne pożyczki, dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych) około 400 mln PLN. Znaczna część tego wsparcia jest udzielana przedsiębiorcom w ramach pomocy publicznej. Nierzadko środki Funduszu stanowią także uzupełnienie środków pomocowych pochodzących z innych źródeł. Z obserwacji Funduszu wynika, że większość znaczących inwestycji zwiększających poziom ochrony środowiska, realizowanych w województwie śląskim, odbywa się przy udziale środków pomocowych, czy to Funduszu, czy innych podmiotów udzielających dofinansowania na ten cel. W dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej większość wsparcia trafia do jednostek samorządu terytorialnego (jst), a także spółek z udziałem jst, część wsparcia otrzymują państwowe jednostki budżetowe. Dofinansowanie jest udzielane głównie w formie częściowo umarzalnych pożyczek. Możliwość umorzenia jest uzależniona przede wszystkim od terminowej realizacji założonych efektów ekologicznych zadania. W specyficznym sektorze, jakim jest ochrona wód, pomoc ze strony Funduszu jest jednym z podstawowych mechanizmów wspierających ochronę środowiska, często stanowiącym tylko jeden z elementów montażu finansowego. Sieć wodociągowo-kanalizacyjna jako element ochrony środowiska należy do infrastruktury, której budowa i eksploatacja są wysoce kapitałochłonne. Przyjmuje się, że przedsiębiorstwo prowadzące działalność w zakresie dostarczania wody lub odprowadzania ścieków funkcjonuje w warunkach monopolu naturalnego.

Doświadczenie z działalności Funduszu wskazuje, że państwo wpływa na poziom finansowania ochrony środowiska głównie poprzez system zobowiązań publicznoprawnych i redystrybucji środków z nich pochodzących, m.in. przez system funduszy ekologicznych.

- 1.4 Czy Państwa zdaniem niektóre środki pomocy są skuteczniejsze w odniesieniu do konkretnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku? Proszę wyjaśnić.**

Pomoc skierowana na pobudzenie efektywności działania przedsiębiorców poprzez ułatwienie dostępu do środków finansowych (np. dopłaty do oprocentowania kredytów komercyjnych) jest perspektywicznie skuteczniejsza od pomocy bezpośredniej. Nie powoduje zakłócenia konkurencji. Ponadto, przedsiębiorca ubiegający się o wsparcie w formie zwrotnej, dużo ostrożniej konstruuje plan przedsięwzięcia. W efekcie objęte wsparciem inwestycje są nierzadko bardziej efektywne niż inwestycje finansowane w formie dotacji.

- 1.5 Które instrumenty pomocy uznają Państwo za najlepsze pod względem ich ogólnej skuteczności w realizacji celu środowiskowego i stopniowego wycofywania konieczności objęcia pomocą państwa (np. zapewniając konkurencyjną i zintegrowaną energię ze źródeł odnawialnych)? Proszę wyjaśnić.**

Instrumenty MŚ

Skutecznym instrumentem pomocy wspierającym działania proekologiczne są niskooprocentowane, częściowo umarzalne pożyczki. Fakt, że pomoc jest częściowo zwrotna, powoduje odtwarzanie i pomnażanie środków na ochronę środowiska, jakimi dysponują instytucje udzielające takiego wsparcia, gwarantując możliwość finansowania kolejnych inwestycji w przyszłości. Z kolei mechanizm umarzania pożyczek, uzależniający otrzymanie umorzenia lub też zakładający jego wyższy poziom w

przypadku jego przeznaczenia na kolejne zadanie proekologiczne, powoduje realizację większej liczby inwestycji, z których część prawdopodobnie nigdy nie zostałaby zrealizowana bez tych środków. Natomiast w zakresie wspierania odnawialnych źródeł energii, z uwagi na konieczność dotrzymania przez Polskę zobowiązań unijnych oraz małą opłacalność tego typu zadań, uzasadnione jest wprowadzenie bardziej preferencyjnego instrumentu pomocy – dotacji.

Instrumenty MG

Skutecznym środkiem promocji rozwoju OZE i CHP są, obok dotacji inwestycyjnych, certyfikaty. Pewność w zakresie możliwości uzyskania wsparcia na pokrycie różnicy w kosztach produkcji energii z OZE i CHP w porównaniu z kosztami produkcji energii konwencjonalnej zachęca przedsiębiorców do inwestowania w instalacje OZE i CHP.

1.6 Czy Państwa zdaniem niektóre środki pomocy są skuteczniejsze pod względem utrzymywania budżetu pod kontrolą? Czy uwzględnia się/oblicza się kwotę wydatków publicznych niezbędnych do pobudzenia inwestycji prywatnych w celu osiągnięcia wyższego poziomu ochrony środowiska? Proszę uzasadnić odpowiedź.

Z praktyki funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej wynika, iż rodzaj pomocy ma decydujący wpływ na uzyskanie pożądanego celu środowiskowego. Udzielenie zwrotnej pomocy na preferencyjnych warunkach, nieprzekraczających ustalonych barier intensywności lub łącznej wielkości pomocy de minimis, pozwala rozłożyć udzielaną pomoc publiczną w czasie, jednocześnie pozwalając na kontrolę realizacji założonego celu środowiskowego. Z uwagi na ograniczoną wielkość środków, jakimi dysponują fundusze, obliczanie wielkości wydatków publicznych niezbędnych do pobudzenia inwestycji prywatnych w ochronie środowiska, odbywa się w odniesieniu do priorytetowych dziedzin ochrony środowiska.

1.7 Czy Państwa zdaniem przy opracowywaniu programów pomocy państwa, które umożliwiają realizację celu środowiskowego przy wsparciu różnych technologii, dokonano wyraźnego wyboru pomiędzy tymi technologiami? Jeśli tak, jak dokonano takiego wyboru i jakie warianty wybrano? Czy sądzą Państwo, że niektóre technologie lub projekty nie powinny mieć dostępu do finansowania przez państwo? Proszę wyjaśnić.

Instrumenty MG dla OZE

Od dnia 1 października 2005 r. w Polsce funkcjonuje system wsparcia wytwarzania energii elektrycznej z OZE w postaci zielonych certyfikatów. Jest on uregulowany przez ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.) oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, w tym rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 2008 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. z 2008 r. Nr 156, poz. 969, z późn. zm.). System obowiązujący nie różnicuje wysokości wsparcia zależnie od użytej technologii. Natomiast nowe zasady wsparcia energii wytworzonej w OZE, o których mowa w pkt 1.2, zagwarantowane na okres 15 lat, jednocześnie zostaną zróżnicowane w zależności od nośnika energii odnawialnej, zainstalowanej mocy urządzeń generujących energię oraz daty ich włączenia do eksploatacji lub modernizacji (poprzez wskaźniki korekcyjne). Będą one wspierać rozwój rozproszonych źródeł OZE, określać warunki zachowania praw nabytych dla inwestycji zrealizowanych lub rozpoczętych, czas ich obowiązywania oraz pozwolą na zmniejszenie obciążeń dla końcowego odbiorcy energii. Mniejsze wsparcie przewidziano dla technologii, które obecnie wytwarzają około 90% energii elektrycznej z OZE (współspalanie, elektrownie wiatrowe oraz stare zamortyzowane elektrownie wodne).

Instrumenty MŚ

Wnioski o dofinansowanie składane do funduszy, zakładają realizację projektów w różnych technologiach i nie ma wyraźnych kryteriów ich różnicowania. Przyjęty Dyrektywą nr 96/61/WE standard BAT określający limity emisyjne tak, aby zachowane były właściwe proporcje pomiędzy korzyściami i kosztami emisji, nie wymaga by był określony rodzaj urządzenia lub też konkretna technologia będąca źródłem emisji. Fundusze, udzielając wsparcia, opierają się na swoich sprecyzowanych kryteriach wyboru przedsięwzięć, w tym kryterium efektywności ekonomiczno-technicznej, obejmujących m.in. nowoczesność rozwiązań techniczno-technologicznych i podnoszenie sprawności istniejących urządzeń ochrony środowiska.

1.8 Jakie są główne potencjalne negatywne skutki pomocy państwa na ochronę środowiska w kontekście zakłóceń konkurencji oraz wpływu na wymianę handlową? Czy występuje różnica między pomocą inwestycyjną a pomocą operacyjną (np. dotycząca zakłócenia dostępu do rynku lub umożliwienia dostępu do rynku)? Jak uwzględnia się takie skutki lub czy można uwzględnić takie skutki? Proszę uzasadnić i podać konkretne przykłady.

Dla wspartych projektów fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej nie odnotowały potencjalnych negatywnych skutków udzielonej pomocy.

Możliwość ewentualnego negatywnego oddziaływania pomocy w zakresie ochrony środowiska na konkurencję i wymianę handlową została, zdaniem władz polskich, w wystarczający sposób ograniczona w obowiązujących przepisach z zakresu pomocy publicznej.

W obszarze działalności funduszy potencjalnie negatywne skutki pomocy na ochronę środowiska w kontekście zakłóceń konkurencji oraz wpływu na wymianę handlową mogą uwidocznić się w „mobilnych” dziedzinach ochrony środowiska – związanych z przemieszczaniem stałych odpadów lub emisji. Pomoc związana z ustawowymi działaniami państwa i samorządów ma charakter pomocy dla monopolu naturalnego – np. w obszarze gospodarki wodno-kanalizacyjnej. Istnieją jednak sfery, w których pomoc państwa może potencjalnie przynosić negatywne skutki. Należą do nich m.in.: pomoc dla podmiotów zaangażowanych w zagospodarowanie odpadów przemysłowych, medycznych i weterynaryjnych lub utylizację i zagospodarowanie wyrobów zawierających azbest.

Dostępne opracowania

- 1.9 **Czy przeprowadzono oceny skuteczności pomocy państwa wspierającej ochronę środowiska w porównaniu z innymi środkami? Jeśli tak, proszę podać więcej informacji o uzyskanych wynikach. Proszę udostępnić wszelkie odnośne opracowania lub sprawozdania, które opisują skuteczność pomocy państwa przyznanej w Państwa kraju zgodnie z wytycznymi w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska.**

Instrumenty MG

Co cztery lata sporządzany jest Raport oceniający postęp osiągnięty w zwiększaniu udziału energii elektrycznej wytwarzanej w CHP w całkowitej krajowej produkcji energii elektrycznej. Najnowszy Raport sporządzony został dla Komisji na początku 2012 r. Analiza wykonana na potrzeby Raportu wykazała, że w badanym okresie w Polsce wystąpił postęp w zwiększaniu udziału energii elektrycznej wytwarzanej w CHP o 1,4 pkt procentowego (z poziomu 15,6% w 2007 r. do poziomu 17% w 2010 r.). Ponadto, jak wykazano w Raporcie, należy kontynuować obecny system wsparcia celem skutecznej realizacji zobowiązań wynikających z dokumentu rządowego *Polityka Energetyczna Polski do 2030 r.* oraz trendów Unii Europejskiej w zakresie promowania wysokosprawnej kogeneracji.

Władze polskie opracowały i przesłały do Komisji *Sprawozdanie okresowe za lata 2009-2010 dotyczące postępu w promowaniu i wykorzystaniu energii ze źródeł odnawialnych w Polsce*. Dokument ten stanowi wypełnienie dyspozycji art. 22 dyrektywy 2009/28/WE. Celem Sprawozdania jest ocena realizacji trajektorii osiągnięcia w 2020 r. co najmniej 15% udziału OZE w końcowym zużyciu energii brutto. Trajektoria została ujęta w Krajowym Planie Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (KPD). Polska już w 2010 r. osiągnęła minimalny cel na rok 2014 określony w dyrektywie 2009/28/WE.

- 1.10 **Czy przeprowadzono oceny pomocy państwa, zarówno jeśli chodzi o przestrzeganie przepisów przez beneficjentów, jak i skuteczność pomocy państwa pod względem realizacji celu polityki? Jeśli tak, czy doprowadziło to do zmian/udoskonalenia kształtu środków pomocy? Proszę załączyć kopie wszystkich istotnych dokumentów lub opracowań.**

Ocena udzielania pomocy publicznej przez fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej dokonywana jest w trakcie okresowych badań audytowych. Badany jest proces obliczania wysokości pomocy publicznej przy przyznaniu środków w kontekście możliwości/ryzyka przekroczenia jego dopuszczalnych wysokości. Skuteczność pomocy oceniana jest w trakcie kontroli realizacji zamierzonego celu ekologicznego.

Pytania skierowane do organów publicznych:

Wsparcie finansowe ochrony środowiska

- 1.11 **Ochrona środowiska jest celem objętym szerokim wsparciem poprzez szereg interwencji rządowych. Jak rządy wspierają ochronę środowiska? Jakie środki rządowe dotyczące ochrony środowiska, niezawierające pomocy państwa lub zawierające tę pomoc, obowiązują w Państwa kraju?**

W Polsce funkcjonują następujące formy interwencji publicznych w obszarze CHP, OZE i efektywności energetycznej:

- 1) System świadectw pochodzenia (certyfikatów).
 - a) Świadectwa pochodzenia dla energii elektrycznej z CHP:
 - i) Świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w jednostkach opalanych paliwami gazowymi lub o mocy zainstalowanej poniżej 1 MW (żółte certyfikaty);
 - ii) Świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w pozostałych źródłach CHP (czerwone certyfikaty);

- iii) Świadczenia pochodzenia dla jednostek CHP opalanych metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego lub gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy (fioletowe certyfikaty).
 - b) Świadczenia pochodzenia dla energii elektrycznej z OZE (zielone certyfikaty).
 - c) Świadczenia efektywności energetycznej (białe certyfikaty) – system zacznie funkcjonować od 1.12.2013 r.
- 2) Preferencyjne zasady przyłączania odnawialnych źródeł energii o mocy elektrycznej zainstalowanej poniżej 5 MW oraz jednostek kogeneracji o mocy elektrycznej zainstalowanej poniżej 1 MW.

Za przyłączenie pobiera się połowę opłaty ustalonej na podstawie rzeczywistych nakładów, (partycypacja w nakładach na przyłączenie w 50% przez operatora systemu dystrybucyjnego lub operatora systemu przesyłowego). Pozostali wytwórcy ponoszą opłatę kalkulowaną na podstawie 100% nakładów inwestycyjnych ponoszonych na realizację przyłączeń.

- 3) Wsparcie finansowe inwestycji ze środków funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.
- Pomoc udzielana jest w ramach *Programu dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji*, którego celem jest zwiększenie produkcji energii z odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji. Pomoc udzielana jest na podstawie przepisów o regionalnej pomocy inwestycyjnej, pomocy środowiskowej (zgodnie z przepisami wytycznych) oraz przepisów o pomocy de minimis.
- 4) Pomoc publiczna w ramach programów operacyjnych, głównie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ).

Ministerstwo Gospodarki pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej dla IX i X osi priorytetowej POIiŚ oraz Instytucji Wdrażającej dla czterech następujących działań POIiŚ:

- ⇒ Działanie 9.4 – Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych – pomoc udzielana jest w oparciu o przepisy o regionalnej pomocy inwestycyjnej,
- ⇒ Działanie 9.5 – Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych – pomoc udzielana jest w oparciu o przepisy o regionalnej pomocy inwestycyjnej,
- ⇒ Działanie 9.6 – Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych – pomoc udzielana jest w oparciu o decyzję Komisji z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie programu pomocowego nr N 55/2009,
- ⇒ Działanie 10.3 – Rozwój przemysłu dla odnawialnych źródeł energii – pomoc udzielana jest w oparciu o przepisy o regionalnej pomocy inwestycyjnej.

Ponadto, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej wspierają działania prośrodowiskowe w zakresie ochrony powietrza, gleby, wód, ograniczania hałasu i innych uciążliwości, oszczędności surowców i ograniczania wytwarzania odpadów w formie pożyczek (w tym pomostowych), dotacji, umorzeń części wykorzystanych pożyczek, dopłat do oprocentowania kredytów bankowych oraz preferencyjnych kredytów w ramach bankowych linii kredytowych.

1.12 Jaki budżet przeznaczano rocznie na wsparcie ochrony środowiska w ciągu ostatnich 5 lat w Państwie państwie członkowskim? W przypadku programów – jaka część planowanego budżetu została faktycznie wydatkowana? W miarę możliwości proszę przedstawić te dane w podziale na:

a) **rodzaj wsparcia:**

i) **bez środków pomocy państwa:**

– wsparcie finansowe dla firm poniżej progu *de minimis*⁹;

– inne środki wsparcia takie jak środki ogólne;

ii) **pomoc państwa:** programy, pomoc *ad hoc* (programy zewnętrzne);

proszę wskazać, czy pomoc państwa jest przyznawana na mocy ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych, wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska lub innych wytycznych (proszę podać, jakich);

b) **cel środowiskowy** środka;

c) **rodzaj środka**, w miarę możliwości zgodnie z definicją określoną w wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska (np. pomoc na oszczędzanie energii, pomoc na odnawialne źródła energii);

d) **odnośne sektory** (według systemu standardowej klasyfikacji działalności gospodarczej w Europie NACE);

e) **wielkość beneficjentów** (małe, średnie i duże przedsiębiorstwa według definicji określonej w wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska, pkt 70 ppkt 16);

f) **rodzaj instrumentów pomocy** (np. dotacje bezpośrednie, pożyczki, zachęty podatkowe lub inne).

Przykładowo, w zakresie pomocy udzielanej przez WFOŚiGW w Poznaniu:

- wydatkowane środki regionalnego programu operacyjnego (środki unijne) – średniorocznie ok. 48 mln PLN,

- wydatkowane środki krajowe (własne) - średniorocznie ok. 160 mln PLN (łącznie w ciągu ostatnich 5 lat 820 mln PLN).

2 OGÓLNE DOŚWIADCZENIA DOTYCZĄCE WYTYCZNYCH W SPRAWIE POMOCY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

⁹Próg *de minimis* wynosi 200 000 EUR na przedsiębiorstwo w okresie trzech lat. Zob. rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis*.

1.13 Jaka jest Państwa ogólna ocena obecnych wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska: co działa prawidłowo, a co nie do końca prawidłowo? Czy zapewniły one wystarczające wskazówki dla państw członkowskich przy opracowywaniu odpowiednio ukierunkowanych środków pomocy na ochronę środowiska? Proszę uzasadnić odpowiedź.

Z doświadczenia funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej wynika, że wytyczne wskazały kierunki pomocy. Należy ocenić, iż zasadniczo wytyczne funkcjonują w sposób prawidłowy i poprawnie definiują obszary wsparcia. Określają ponadto w jaki sposób należy zbadać, czy udzielona pomoc jest zgodna z rynkiem wewnętrznym. Wytyczne spełniają więc swoją rolę jako regulatora strumienia środków publicznych przyznawanych na ochronę środowiska. Ograniczają ilość wniosków o pomoc finansową do najbardziej efektywnych, a jednocześnie ustalają intensywność pomocy na poziomie akceptowalnym pomimo ograniczonych środków.

Jednakże z uwagi na fakt, iż od czasu ukazania się wytycznych minęły przeszło 4 lata oraz mając na względzie uzyskane podczas stosowania wytycznych doświadczenie, a także bardzo dynamiczną sytuację gospodarczą w Unii Europejskiej, w ocenie władz polskich należy dostosować wytyczne do bieżącej sytuacji.

Wydaje się, iż w nowych wytycznych większą pomoc należałoby ukierunkować na oszczędność energii, w tym zwłaszcza dla tego zakresu, dla którego nie zostały ustanowione standardy (a więc dla małych źródeł – tzw. niskiej emisji) co powinno zmobilizować przedsiębiorców do pozyskania/zainwestowania środków w celu poprawy efektywności energetycznej w swoich zakładach.

Pomoc z zakresu transportu powinna być skierowana na zakup bezemisyjnych (napędzanych energią elektryczną) środków transportu w miejsce obecnego finansowania zakupu nowoczesnych środków transportu. Powyższe podyktowane jest faktem, iż wymiana środków transportu zasilanych olejem napędowym lub innym paliwem następuje samoistnie, tj. na skutek zużycia dotychczasowego taboru. Ponadto zakup w dniu dzisiejszym nowoczesnego spełniającego obecne normy taboru, w świetle stale zaostrzanych norm może powodować, iż zakupiony pojazd po kilku latach eksploatacji okaże się przestarzały, nieekologiczny i ponownie będzie wymagał wymiany.

Celowe jest wydzielenie biomasy leśnej z ogólnej definicji biomasy. Powyższe podyktowane jest faktem, iż biomasa leśna, bez uszczerbku dla środowiska naturalnego, nie powinna być w nadmierny sposób pozyskiwana. Dlatego też wydaje się, iż dofinansowaniu z zakresu biomasy leśnej powinny podlegać jedynie zadania polegające na wdrożeniu CHP.

Wytyczne należałoby uzupełnić o możliwość uzyskania pomocy na zadania dotyczące zagospodarowania energii odpadowej (zwłaszcza energii cieplnej). W wielu zakładach przemysłowych np. hutach duże ilości ciepła są bezpowrotnie tracone, podczas gdy mogłyby posłużyć np. do ogrzewania pomieszczeń, czy też podgrzewania ciepłej wody użytkowej.

Ponadto należałoby rozważyć uzupełnienie wytycznych o zakres związany z termiczną utylizacją odpadów. W wytycznych w pkt 67 podano, iż nie mają one zastosowania do pomocy na inwestycje w infrastrukturę związaną z ciepłownictwem komunalnym. Zmiana zapisów powyższego punktu lub jego usunięcie umożliwiłoby finansowanie ww. inwestycji, co w sposób znaczący pozwoliłoby na zniwelowanie strat energii powstających w sieciach ciepłych, co powinno być jednym z priorytetów ochrony środowiska.

Wytyczne powinny być uzupełnione o warunki dopuszczalności pomocy w sektorze ochrony wód i gospodarki wodnej. Wytyczne powinny uwzględnić powyższe, mając na uwadze m.in. produkty uboczne w postaci osadów ściekowych. W przypadku, gdy przedsiębiorca zdecyduje się na wybudowanie instalacji do produkcji energii z biogazu pochodzącego z fermentacji osadów, a następnie sprzedawałby tę energię do sieci, wówczas uznać by należało, iż prowadzi działalność nie tylko na rynku wodno-ściekowym, ale również na rynku sprzedaży energii, który jest otwarty na

konkurencję. Reasumując, w zasadniczej większości projektów finansowanych w ramach gospodarki wodno-ściekowej, ze względu na brak konkurencji na tym rynku, nie będzie również podstaw do badania wsparcia z punktu widzenia jego zgodności z przepisami o pomocy publicznej. Konieczność stosowania tych przepisów pojawić się może w szczególnych przypadkach, w tym w sytuacji, gdy beneficjent pomocy będzie dodatkowo prowadził działalność spoza sektora wodno-ściekowego. Drugim elementem, który może być przyczynkiem do uwzględnienia ochrony wód w wytycznych, może być konsolidacja podmiotów działających na rynku gospodarki wodno-ściekowej. Podmioty działające na tym rynku nie działałyby już w ramach tzw. monopolu naturalnego.

1.14 Czy Państwa zdaniem wytyczne w sprawie pomocy na ochronę środowiska umożliwiły osiągnięcie celu określonego w pkt 4, polegającego na zapewnieniu wkładu w realizację celów dotyczących energii i zmian klimatycznych w zakresie ochrony środowiska? Proszę wyjaśnić.

W ocenie władz polskich, wytyczne umożliwiają osiągnięcie celów dotyczących energii i zmian klimatycznych w zakresie ochrony środowiska. Należy tutaj podkreślić, iż dzięki możliwości uzyskania wsparcia w zakresie określonym w wytycznych, przedsiębiorcy nie tylko modernizują swoje zakłady, lecz niejednokrotnie - dzięki możliwości pozyskania dofinansowania - podjęli się proekologicznych inwestycji, które bez pozyskania wsparcia nie zostałyby zrealizowane. Na poparcie powyższej tezy można przytoczyć doświadczenia funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które pokazują, iż udzielenie dofinansowania w kwocie mniejszej od wnioskowanej niejednokrotnie prowadzi do przesunięcia lub wydłużenia terminu realizacji inwestycji, a w skrajnym przypadku nawet do jej zaniechania.

1.15 Czy wytyczne w sprawie pomocy na ochronę środowiska nadal pozwalają zaradzić najważniejszym nieprawidłowościom w funkcjonowaniu rynku, utrudniającym ochronę środowiska i w szczególności osiągnięcie celów strategii „Europa 2020”?

W ocenie władz polskich, po uwzględnieniu uwag zawartych w punkcie 2.1, wytyczne w znaczny sposób przyczynią się do zrealizowania celów zawartych w strategii „Europa 2020”.

3 PYTANIA DOTYCZĄCE ZAKRESU I DEFINICJI (SEKCJA 2 WYTYCZNYCH W SPRAWIE POMOCY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA)

1.16 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o stosowanie obecnego rozróżnienia między różnymi środkami objętymi wytycznymi w sprawie pomocy na ochronę środowiska przy opracowywaniu środków pomocy?

Rozdział poszczególnych rodzajów środków jest czytelny i nie powoduje trudności przy opracowywaniu instrumentów pomocowych.

1.17 Czy definicje (np. najlepszych dostępnych technik) są jasno sformułowane? Proszę wyjaśnić.

Definicje, którymi operują wytyczne, są zrozumiałe i jasne.

1.18 Czy na podstawie własnych doświadczeń przy opracowywaniu środków pomocy na ochronę środowiska stwierdzają Państwo, że odpowiednio ustalono obecny zakres środków objętych wytycznymi w sprawie pomocy na ochronę środowiska? Jeśli nie, proszę wyjaśnić, jakie napotkali Państwo trudności.

Zakres dofinansowania i progi intensywności zostały określone właściwie.

1.19 Proszę opisać swoje doświadczenia, jeśli chodzi o stosowanie zasad poszczególnych sekcji wytycznych? W odniesieniu do każdej sekcji proszę krótko opisać:

- 1) Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o stosowanie odnośnych definicji i warunków;**
- 2) Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o obliczanie kosztów kwalifikowalnych lub ustalanie scenariusza alternatywnego.**

W odniesieniu do niektórych sekcji pytania są bardziej szczegółowe.

Pomoc dla przedsiębiorstw, które spełniają wymagania surowsze niż normy wspólnotowe lub podnoszą poziom ochrony środowiska w przypadku braku norm wspólnotowych

1.20 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o pojęcie innowacji ekologicznych? Czy rozważali Państwo wsparcie projektów innowacji ekologicznych?

Władze polskie nie posiadają dużego doświadczenia we wspieraniu innowacji ekologicznych, co wynika z małej liczby zadań z tego zakresu zgłaszanych do dofinansowania. Jednak w szczególności fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są otwarte na możliwość wspierania innowacyjnych projektów, pod warunkiem wiarygodnego wykazania ex ante - i ewentualnego udokumentowania ex post - efektów ekologicznych w wielkości uzasadniającej wysokość zaangażowanych środków finansowych (relacja nakłady/efekt).

Pomoc na odnawialne źródła energii

1.21 Czy w świetle Państwa doświadczeń wykorzystano możliwości wsparcia w odniesieniu do biomasy przewidziane w pkt 109c? Czy Państwa zdaniem warunek ten jest wystarczająco jasny, aby uniknąć nieprawidłowej interpretacji przy jego stosowaniu?

Wprawdzie Polska korzysta głównie z systemów wsparcia w formie zielonych certyfikatów, tym niemniej władze polskie uważają, że pomoc operacyjna na produkcję energii odnawialnej z biomasy jest uzasadniona. Doświadczenie Polski wskazuje, iż inwestycje związane z budową instalacji dedykowanych do spalania biomasy są inwestycjami kapitałochłonnymi. Koszt przedmiotowych instalacji waha się od 3,5 mln EUR/MW - w przypadku małych jednostek (do 10 MW) do 3 mln EUR - w przypadku jednostek dużych (powyżej 10 MW). Powyższe koszty są o około 10% wyższe w przypadku jednostek wysokosprawnej kogeneracji (CHP).

Oznacza to, iż inwestycje w instalacje biomasowe są bardziej kapitałochłonne (w przeliczeniu na jednostkę mocy zainstalowanej) niż np. instalacje wiatrowe (koszt około 1,5 mln EUR/MW). Ponadto, należy zwrócić uwagę na fakt, iż instalacje biomasowe wymagają wyższego niż inne technologie OZE wsparcia eksploatacyjnego, co wynika przede wszystkim z konieczności zakupu drogiego paliwa (biomasy), którego koszt w Polsce waha się w przedziale 6-8 EUR/GJ. Aby jednostki biomasowe mogły funkcjonować na konkurencyjnym rynku energii po wygaszeniu wsparcia, ich koszty produkcji muszą być zbliżone do rynkowych cen energii. Należy przy tym zauważyć, iż w Polsce około 91% energii elektrycznej wytwarzanej jest z węgla kamiennego oraz węgla brunatnego, gdzie koszt paliwa kształtuje się na poziomie 2-3,5 EUR/GJ.

Dodatkowo, instalacje biomasowe charakteryzują się dłuższą żywotnością niż inne technologie OZE (do 30-40 lat), co oznacza, iż po okresie, w którym przysługuje wsparcie wynikające z systemu obowiązującego w danym państwie członkowskim (15-20 lat), wsparcie eksploatacyjne jest niezbędne w sytuacji, gdy koszty wytwarzania energii z biomasy są wyższe niż średnie ceny energii na rynku.

W przypadku Polski decydujące znaczenie będzie miał wzrost kosztów wytwarzania energii

wynikający z rosnących cen paliw kopalnych (z uwagi na obecną strukturę energy-mix) oraz z polityki klimatycznej UE (koszty uprawnień do emisji CO₂).

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, należy zauważyć, iż dalsze wsparcie instalacji biomasowych na odpowiednim poziomie jest niezbędne w celu realizacji zobowiązań wynikających z dyrektywy 2009/28/WE.

1.22 Czy w świetle Państwa doświadczeń energia ze źródeł odnawialnych jest bardziej wspierana poprzez pomoc inwestycyjną czy pomoc operacyjną? Jeśli chodzi o pomoc operacyjną, w świetle Państwa doświadczeń która z trzech możliwości przyznania pomocy operacyjnej jest najbardziej wykorzystywana? Czy Państwa zdaniem istnieją jakieś konkretne przyczyny?

W Polsce energia z OZE jest wspierana zarówno w formie pomocy inwestycyjnej, jak i środkami operacyjnymi (certyfikaty). Władze polskie podkreślają jednak, iż dotychczasowy system wspierania OZE w formie certyfikatów nie był (zgodnie z praktyką decyzyjną Komisji w czasie, gdy system ten był wprowadzany) uznawany za pomoc publiczną, a tym samym nie był wpisywany w żaden z modeli określonych w wytycznych.

1.23 Jakie mechanizmy uznają Państwo za najskuteczniejsze, jeśli chodzi o zagwarantowanie konkurencyjnych, przejrzystych i niedyskryminujących przetargów?

Najskuteczniejszym sposobem zachowania konkurencyjności oraz zasady jawności i przejrzystości postępowania, jest udzielanie zamówień w trybie przetargu nieograniczonego zgodnie z zasadami szczegółowo opisanymi w *ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*. Tylko taki sposób prowadzenia postępowania zapewnia maksymalny dostęp wykonawców do zamówienia na podstawie z góry ustalonych, jawnych i takich samych dla wszystkich zasad. Ponadto, zdaniem władz polskich, stosowanie rozwiązań mających na celu wzrost wykorzystania środków elektronicznych, przyczyni się do zwiększenia przejrzystości i konkurencyjności w procesie zamówień publicznych, przyspieszenia procedur, a także uzyskania oszczędności zarówno przez sektor publiczny, jak i prywatny.

1.24 Czy niektóre środki pomocy lub instrumenty pomocy wspierające odnawialne źródła energii na podstawie wytycznych zapewniają lepsze wyniki, jeśli chodzi o zwiększenie konkurencyjności energii odnawialnej i lepsze zintegrowanie jej z rynkiem energii? Proszę wyjaśnić.

Brak doświadczeń.

Pomoc na kogenerację

1.25 Czy napotkali Państwo trudności, jeśli chodzi o ustalanie wysokosprawności elektrowni kogeneracyjnej?

Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej weryfikują obliczenia i informacje otrzymane od inwestora. Weryfikacja dostarczonych obliczeń nie stwarza trudności. W przypadku przyznania dofinansowania dla inwestycji (budowy/modernizacji wysokosprawnej elektrowni kogeneracyjnej) w sporządzanej umowie dofinansowania pomiędzy Inwestorem i funduszem umieszczany jest zapis dotyczący weryfikacji uzyskanego efektu ekologicznego i nakładający na inwestora wymóg dostarczenia dokumentów potwierdzających roczną produkcję energii cieplnej i elektrycznej. Pozwala to ustalić, czy warunek uzyskania stosownej, wysokiej sprawności elektrowni kogeneracyjnej został spełniony. W przypadku nie uzyskania wymaganych parametrów (sprawność, wydajność), fundusz może wymagać zwrotu dofinansowania lub zmiany jego oprocentowania – zmiana dofinansowania z preferencyjnego na komercyjnego (zadania tego typu dofinansowane są w postaci preferencyjnej pożyczki, tak więc brak spełnienia warunku uzyskania odpowiedniej sprawności elektrowni może

skutkować np. cofnięciem preferencji w oprocentowaniu pożyczki, natychmiastową wymagalnością jej spłaty, czy nałożeniem odsetek ustawowych).

Pomoc na gospodarowanie odpadami

1.26 Czy napotkali Państwo trudności, jeśli chodzi o „aktualny stan techniki” (lub jeszcze wyższy) w odniesieniu do danej inwestycji?

Władze polskie nie napotkały dotychczas trudności w ustalaniu aktualnego stanu techniki.

1.27 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o stosowanie zasad określonych w sekcji 3.1.9, zdefiniowanych w pkt 126 i na przykład w odniesieniu do zakresu sekcji 3.1.1?

W Polsce przepisy sekcji 3.1.9 wytycznych praktycznie nie są wykorzystywane.

Pomoc na rekultywację zanieczyszczonych terenów

1.28 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o wykazanie przestrzegania zasady „zanieczyszczający płaci” oraz stosowanie zasad określonych w sekcji 3.1.10 wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska? Czy Państwa zdaniem definicja zanieczyszczającego w prawie krajowym jest wystarczająca, aby ograniczać zakłócenia konkurencji?

W projektach przewidujących realizację nowej inwestycji przedstawiana jest analiza, w której występuje zasada zanieczyszczający płaci. Definicja jest wystarczająca i zrozumiała. Problem pojawia się u beneficjentów, którzy przejęli po innym podmiocie zanieczyszczony teren lecz bez środków wynikających z zasady zanieczyszczający płaci.

5 PYTANIA DOTYCZĄCE EFEKTU ZACHĘTY W ODNIESIENIU DO „OCENY STANDARDOWEJ” (SEKCJA 3.2 WYTTCZYNYCH W SPRAWIE POMOCY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA)

1.29 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o stosowanie warunków wykazania efektu zachęty i konieczności pomocy (sekcja 3.2 wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska)? Proszę wyjaśnić, czy napotkali Państwo jakieś trudności przy stosowaniu obecnych zasad. W odpowiedzi proszę rozróżnić:

- a) formalny aspekt efektu zachęty (wspierana działalność nie może zostać rozpoczęta przed złożeniem wniosku o pomoc przez beneficjenta do organów krajowych);**

Nie wystąpiły trudności w tym zakresie.

- b) rozróżnienie między MŚP i dużymi przedsiębiorstwami;**

Dla dużych inwestycji weryfikowane są studia wykonalności lub biznes plany, analizie poddawane są scenariusze alternatywne oraz przyjęta przez inwestora inwestycja referencyjna. Dla małych, standardowych inwestycji, wnioskodawca przedstawia jedynie informację o koszcie inwestycji referencyjnej a w przypadku innego przedsiębiorcy – oświadczenie, że inwestycja bez udzielenia pomocy nie byłaby realizowana, a w szczególności, że inwestycja referencyjna (bez pomocy) jest wiarygodna i stanowi ekonomicznie racjonalną alternatywę dla inwestycji oraz że inwestycja nie jest wystarczająco rentowna, aby przedsiębiorca podjął się jej realizacji bez pomocy.

- c) materialne aspekty efektu zachęty, w szczególności analiza scenariusza alternatywnego. Jakie instrumenty stosują Państwo w celu zapewnienia efektu zachęty?**

Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej przy ocenie spełnienia efektu zachęty opierają się na danych wykazanych przez wnioskodawcę, dotyczących wielkości przedsiębiorstwa, faktu rozpoczęcia inwestycji przed złożeniem wniosku oraz inwestycji referencyjnej.

Fundusze podczas oceny projektów przeprowadzają zarówno ocenę ekonomiczną projektów (udzielają wyżej oprocentowanych pożyczek lub dopłat do komercyjnych kredytów bankowych w miejsce preferencyjnych pożyczek dla zadań bardziej efektywnych ekonomicznie) i przeprowadzają ocenę wpływu realizacji inwestycji na poprawę stanu środowiska naturalnego (premują zadania, które niższym kosztem prowadzą do takiej samej poprawy stanu środowiska). Każdorazowo ocenie poddawane są skutki udzielonej pomocy na wymianę handlową i zakłócenie konkurencji.

Dofinansowaniu podlegają wyłącznie zadania, które powodują powstanie efektu ekologicznego, a zakres kosztów podlegających dofinansowaniu ograniczony jest do urządzeń i prac bezpośrednio przyczyniających się do uzyskania tego efektu. Dodatkowo do wniosku dołączone są harmonogramy rzeczowo-finansowe, ankiety techniczne, analizy ekonomiczne oraz karty audytu energetycznego (alternatywnie w zależności od zakresu wniosku), które pozwalają precyzyjnie określić zarówno koszt inwestycji, jak i przyszłe korzyści uzyskane dzięki realizacji inwestycji.

Większy problem pojawia się podczas ustalania scenariusza alternatywnego. W przypadku dużych projektów problem ten zasadniczo nie występuje z uwagi na fakt, iż przed realizacją inwestycji przedsiębiorca dokonuje analizy różnych wariantów inwestycji (sporządza studium wykonalności, biznesplan lub inny dokument, w którym rozważa różne scenariusze i wybiera najbardziej optymalny). Problem taki występuje natomiast podczas realizacji małych inwestycji, dla których nie ustanowiono standardów ochrony środowiska (np. modernizacja źródła ciepła, instalacji centralnego ogrzewania czy termoizolacja obiektu). W takim przypadku w zasadzie trudno określić inwestycję alternatywną, ponieważ zazwyczaj w zakres zadania wchodzi pełna termomodernizacja obiektu (która jest uzasadniona technicznie, np. docieplenie przegród budowlanych oraz modernizacja źródła ciepła i instalacji c.o. – gdzie moc źródła ciepła i instalacji c.o. dobrane są dla warunków po przeprowadzonym dociepleniu, tj. uwzględniają zmniejszone zapotrzebowanie na moc cieplną obiektu) i nie ma alternatywy dla tej inwestycji, gdyż albo wykonuje się ją w całości lub nie podejmuje się jej realizacji, gdyż jej etapowanie, w większości przypadków, nie jest uzasadnione ze względów technicznych. Dlatego też pomocnym byłoby stworzenie, w celu ujednolicenia podejścia, katalogu inwestycji alternatywnych dla typowych zadań termomodernizacyjnych (modernizacja źródła, instalacji c.o. , docieplenia obiektu).

6 PYTANIA DOTYCZĄCE ŚRODKÓW POMOCY W CELU WSPIERANIA REALIZACJI WAŻNYCH PROJEKTÓW STANOWIĄCYCH PRZEDMIOT WSPÓLNEGO EUROPEJSKIEGO ZAINTERESOWANIA, KTÓRE STANOWIĄ PRIORYTET Z PUNKTU WIDZENIA OCHRONY ŚRODOWISKA (SEKCJA 3.3 WYTYCZNYCH W SPRAWIE POMOCY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA)

1.30 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o środki pomocy wspierające realizację ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, które stanowią priorytet z punktu widzenia ochrony środowiska? Proszę wyjaśnić.

Brak doświadczeń.

7 PYTANIA DOTYCZĄCE ŚRODKÓW POMOCY W FORMIE ULG LUB ZWOLNIEŃ PODATKOWYCH W ODNIESIENIU DO PODATKÓW NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA (ROZDZIAŁ 4 WYTYCZNYCH W SPRAWIE POMOCY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA)

- 1.31 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o środki pomocy w formie ulg lub zwolnień podatkowych w odniesieniu do podatków na ochronę środowiska? Czy użyte sformułowania i warunki są jasne? Proszę wyjaśnić.
- 1.32 Czy napotkali Państwo trudności, jeśli chodzi o zakres tej sekcji dotyczącej pomocy w kontekście ulg/zwolnień podatkowych w odniesieniu do podatków na ochronę środowiska? Proszę wyjaśnić.
- 1.33 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o stosowanie obowiązujących łącznie warunków oceny konieczności pomocy w kontekście ulg lub zwolnień podatkowych w odniesieniu do podatków na ochronę środowiska? Czy napotkali Państwo trudności na przykład przy ustalaniu wzrostu produkcji lub możliwości przeniesienia wzrostu kosztów? Proszę wyjaśnić.
- 1.34 Czy Państwa zdaniem określony w pkt 154 okres 10 lat jest odpowiedni? Czy zwolnienia podatkowe zmieniają się lub czy można je wstrzymać przed lub po 10 latach?
- 1.35 Czy Państwa zdaniem wszystkie możliwości określone w pkt 159 w celu spełnienia warunku proporcjonalności są stosowane w równym stopniu? Czy Państwa zdaniem użyte sformułowania są wystarczająco jasne, aby uniknąć nieprawidłowej interpretacji? Czy doświadczyli Państwo trudności przy określaniu proporcjonalności pomocy? Czy wszystkie możliwości w równym stopniu zapewniają zachętę mającą na celu poprawę postępowania beneficjenta w odniesieniu do ochrony środowiska?

Brak doświadczeń.

8 PYTANIA DOTYCZĄCE ŚRODKÓW POMOCY PODLEGAJĄCYCH OCENIE SZCZEGÓŁOWEJ (SEKCJA 5 WYTYCZNYCH W SPRAWIE POMOCY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA)

- 1.36 Jakie są Państwa ogólne doświadczenia przy realizacji przepisów dotyczących szczegółowej oceny zgodnie z rozdziałem 5 wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska? Proszę wyjaśnić.
- 1.37 Czy Państwa zdaniem warunki stosowania oceny szczegółowej są jasno zdefiniowane? Czy Państwa zdaniem wysokość progu indywidualnego zgłoszenia jest na tyle istotna, że pozwala wychwycić większość dużych kwot pomocy w ramach danego programu?
- 1.38 Proszę opisać swoje doświadczenia, jeśli chodzi o stosowanie różnych warunków części wytycznych dotyczącej oceny szczegółowej? W odniesieniu do każdej sekcji proszę krótko opisać:
 - 1) Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o stosowanie odnośnych definicji i warunków;
 - 2) Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o obliczanie kosztów kwalifikowalnych lub ustalanie scenariusza alternatywnego.

W odniesieniu do niektórych sekcji pytania są bardziej szczegółowe.

Sekcja 5.2.1.1 Istnienie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku

- 1.39 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o definiowanie istnienia nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku i czy pomoc jest właściwie ukierunkowana w celu zaradzenia tej nieprawidłowości? Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o wykazanie oczekiwanego wkładu w ochronę środowiska? Proszę wyjaśnić.

Sekcja 5.2.1.2 Właściwe instrumenty

- 1.40 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o ustalenie, czy pomoc państwa jest odpowiednim instrumentem? W szczególności jak oceniają Państwo, czy nie istnieje inny mniej zakłócający konkurencję instrument (uwzględniając zasadę „zanieczyszczający płaci”)? Proszę wyjaśnić.

Sekcja 5.2.1.3 Efekt zachęty i konieczność pomocy

- 1.41 Jak oceniają Państwo, czy pomoc zmieniła postępowanie beneficjenta? Czy napotkali Państwo trudności, jeśli chodzi o wykazanie efektu zachęty? Jakie instrumenty stosują Państwo w celu zapewnienia efektu zachęty? Czy Państwa zdaniem elementy wymienione w pkt 172 lit. c)-g) wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska są przydatne lub wyczerpujące? Proszę wyjaśnić.

Sekcja 5.2.2 Zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej

- 1.42 Jeśli chodzi o przeprowadzanie oceny zakłóceń konkurencji i wymiany handlowej, wytyczne obejmują kilka elementów, które są istotne przy takiej ocenie. Czy w odniesieniu do każdego z wymienionych poniżej wykazów elementów mogliby Państwo wskazać, czy uznają te wykazy za przydatne lub wyczerpujące? Proszę wyjaśnić.

- wykaz elementów wymienionych w pkt 177 lit. a)-c);
- wykaz elementów wymienionych w pkt 179 lit. a)-i);
- wykaz elementów wymienionych w pkt 180 lit. a)-f);
- wykaz elementów wymienionych w pkt 182 lit. a)-d).

Brak doświadczeń.

9 PYTANIA DOTYCZĄCE OGÓLNYCH ZASAD ZAWARTYCH W WYTYCZNYCH W SPRAWIE POMOCY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

- 1.43 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o monitorowanie i przestrzeganie zasad zawartych w wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska, dotyczących kumulacji pomocy państwa na ochronę środowiska z innymi formami pomocy (rozdział 6 wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska)? Proszę wyjaśnić, czy napotkali Państwo jakieś trudności przy stosowaniu obecnych zasad.

W ocenianych wnioskach występowała kumulacja różnych form pomocy (w tym de minimis), nie wystąpiły jednak trudności w tym względzie.

- 1.44 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o stosowanie sekcji dotyczących:

- sprawozdawczości (sekcja 7.1 wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska)? Proszę wyjaśnić, czy napotkali Państwo jakieś trudności przy stosowaniu obecnych zasad.
- przejrzystości (sekcja 7.2);
- monitoringu i oceny (sekcja 7.3)?

Nie wystąpiły trudności w tym zakresie.

- 1.45 Jakie są Państwa doświadczenia, jeśli chodzi o stosowanie sekcji dotyczącej właściwych środków w odniesieniu do istniejących programów (sekcja 7.4 wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska)? Na przykład, czy użyte sformułowania są jasne?

10 PYTANIA DOTYCZĄCE POMOCY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA NA MOCY OGÓLNEGO ROZPORZĄDZENIA W SPRAWIE WYŁĄCZEŃ BLOKOWYCH

- 1.46 Czy w Państwa kraju obowiązują środki pomocy na ochronę środowiska przyznawane na podstawie ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych? Jeśli tak, proszę podać, które środki obowiązują i jakie są Państwa doświadczenia z każdym z nich?

Jeśli chodzi o przeznaczenia pomocy określone w rozporządzeniu GBER, to w Polsce cele ochrony środowiska wspierane są głównie w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej.

- 1.47 Zasadniczo jakie środki wprowadziliby Państwo na podstawie ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych i dlaczego?
- 1.48 Proszę opisać swoje doświadczenia, jeśli chodzi o stosowanie zasad tego rozporządzenia w odniesieniu do środków dotyczących ochrony środowiska? Proszę oddzielnie opisać krótko swoje doświadczenia w odniesieniu do każdego artykułu.

Art. 18: pomoc inwestycyjna umożliwiającą przedsiębiorstwom zastosowanie surowszych norm ochrony środowiska lub zwiększanie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm wspólnotowych.

Art. 19: pomoc na zakup nowych środków transportu, spełniających wymogi surowsze niż normy wspólnotowe lub podwyższających poziom ochrony środowiska w przypadku braku norm wspólnotowych.

Art. 20: pomoc na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm wspólnotowych dla MŚP.

Art. 21: pomoc w obszarze ochrony środowiska na inwestycje zwiększające oszczędność energii.

Art. 22: pomoc w obszarze ochrony środowiska na inwestycje w układy kogeneracji o wysokiej sprawności.

Art. 23: pomoc w obszarze ochrony środowiska na inwestycje w odnawialne źródła energii.

Art. 24: pomoc na badania środowiska.

Art. 25: pomoc na ochronę środowiska w postaci ulg podatkowych.

- 1.49 Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych przewiduje inną metodykę definiowania kwalifikowalnych kosztów inwestycyjnych. Jakie są Państwa doświadczenia w stosowaniu tej metodyki, również w porównaniu z metodyką przewidzianą w wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska z 2008 r.?
- 1.50 Jak przeprowadzają Państwo ocenę pomocy, zarówno jeśli chodzi o przestrzeganie przepisów przez beneficjentów kwalifikujących się do objęcia programem, jak i o skuteczność realizacji celów polityki, w kontekście poprawy kształtu środków pomocy? Proszę załączyć kopie wszystkich istotnych dokumentów lub opracowań.

11 PYTANIA RÓŻNE

1.51 Czy mają Państwo jakiegokolwiek inne uwagi dotyczące stosowania wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska i ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych (środki pomocy na ochronę środowiska) w kwestiach innych niż te, o których mowa w powyższych pytaniach?

- 1) Sekcja 3.1.3, pkt 87 wytycznych - Pomoc na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm wspólnotowych.

Pomocy można udzielić, o ile inwestycja zostanie zrealizowana i zakończona przynajmniej rok przed wejściem norm w życie. Zakończenie inwestycji może być rozmaicie rozumiane, powstaje zatem pytanie, czy zostało wypracowane stanowisko odnośnie definicji zakończenia (*finalisation*) inwestycji. W opinii władz polskich uzasadnione byłoby bowiem jednolite stosowanie takiej definicji.

- 2) Sekcja 3.1.7, pkt 117 wytycznych – Pomoc inwestycyjna na CHP

Nie jest jasne, w jaki sposób wyliczać koszt kwalifikowany w odniesieniu do pomocy inwestycyjnej na CHP. Wskazuje się w wytycznych, iż koszty kwalifikowane muszą ograniczać się do dodatkowych kosztów inwestycji niezbędnych do budowy zakładu CHP o wysokiej sprawności w porównaniu z inwestycją referencyjną. Wątpliwość dotyczy w tym przypadku kwestii zdefiniowania inwestycji referencyjnej, ponieważ nie została w żaden sposób doprecyzowana – czy chodzi o jednostkę kogeneracyjną o sprawności innej niż wysoka? Biorąc pod uwagę wyjaśnienie w pkt 81.b wytycznych, zgodnie z którymi inwestycja referencyjna oznacza inwestycję o takich samych zdolnościach produkcyjnych i wszystkich innych parametrach technicznych, w przypadku źródła CHP należałoby uznać za referencyjną instalację umożliwiającą produkcję tej samej ilości energii elektrycznej i ciepła bez kogeneracji, tj. w sposób rozdzielny. Jednak tak określona inwestycja referencyjna będzie droższa od źródła CHP, a w takiej sytuacji koszty kwalifikowane do objęcia pomocą byłyby ujemne. Czy prawidłowe byłoby przyjęcie, że inwestycją referencyjną może być źródło zapewniające produkcję samej energii elektrycznej lub samego ciepła na tym samym poziomie co źródło CHP?

- 3) Sekcja 3.1.8 wytycznych – Pomoc na efektywne energetycznie ciepłownictwo komunalne.

Nie jest jasne, czy modernizacja istniejących komunalnych sieci ciepłowniczych, bez ich rozbudowy, może być traktowana jako inwestycja służąca oszczędzaniu energii i objęta pomocą na warunkach określonych w sekcji 3.1.5 wytycznych. Wątpliwość budzi przypis 44 do pkt 120, z którego wynika, iż finansowanie infrastruktury ciepłownictwa komunalnego nie wchodzi w zakres wytycznych i będzie oceniane wyłącznie na podstawie art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu. Wydaje się, że przepis ten dotyczy budowy/rozbudowy infrastruktury ciepłowniczej, nie powinien być jednak stosowany w odniesieniu do takiej modernizacji istniejącej sieci, której celem jest wyłącznie zmniejszenie strat ciepła przy jego przesyle. Wykazuje to pkt 67 wytycznych w brzmieniu:

„Ponadto, w zakresie, w jakim przepisy dotyczące oszczędzania energii określone w sekcji 3.1.5 nie mają zastosowania, niniejsze wytyczne nie mają zastosowania do pomocy państwa na inwestycje w infrastrukturę związane z ciepłownictwem komunalnym, które będą oceniane na mocy art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE”.

Czytając przypis 44 łącznie z pkt 67 można wnioskować, iż intencją Komisji nie było wykluczenie z zakresu wytycznych wszelkich przedsięwzięć dotyczących infrastruktury ciepłownictwa komunalnego, lecz tylko tych, do których nie można zastosować przepisów dotyczących oszczędzania energii. W wytycznych powinno być zatem wyraźnie wskazane, że inwestycje polegające na modernizacji istniejących sieci ciepłowniczych mogą być objęte pomocą na oszczędność energii na zasadach określonych w sekcji 3.1.5. Obecne przepisy budzą wątpliwość w tym zakresie.

- 4) Sekcja 3.1.9 wytycznych - dopuszczalność pomocy na gospodarowanie odpadami.

Niezrozumiała jest definicja inwestycji referencyjnej zawarta w pkt 130: tradycyjna metoda produkcji

nie obejmująca zagospodarowania odpadów przy takich samych zdolnościach produkcyjnych.

Trudne do zinterpretowania są także warunki określone w pkt 127 lit. a), b) i e). W przypadku warunku określonego w lit. a) (*Inwestycja [...] nie zwiększa zanieczyszczeń emitowanych przez beneficjenta pomocy*) wydaje się, że każdy nowy zakład, w tym również taki, który będzie zagospodarowywał odpady wytwarzane przez inne przedsiębiorstwa, stanowił będzie źródło nowych zanieczyszczeń, choćby ze względu na zużycie energii i związane z nim spalanie paliw. Prowadziłoby to do wniosku, że warunek wskazany w lit. a) nigdy nie będzie spełniony.

W przypadku warunku z lit. b) nie jest jasne, jaką odpowiedzialność i jakie obciążenia Komisja ma na myśli. Wydaje się, że każdy nowy zakład zagospodarowujący odpady innych przedsiębiorstw, aby móc zaistnieć na rynku musi oferować korzystniejsze warunki niż dotychczas dostępne, czyli przyjmować odpady po cenie niższej niż cena np. za składowanie. Dla przedsiębiorstwa wytwarzającego odpady będzie to oznaczać niższe koszty ich zagospodarowania. Czy należy to uznać za zwolnienie zanieczyszczających z obciążeń stanowiących normalne koszty działalności i czy w takiej sytuacji pomoc nie mogłaby zostać udzielona?

W przypadku warunku z lit. e) wydaje się, że zwiększenie popytu na materiały przeznaczone do recyklingu zawsze będzie skutkowało zwiększeniem ich zbiórki, więc wskazany warunek zawsze będzie spełniony. Chyba, że Komisja dysponuje przykładami, kiedy zwiększenie zbiórki nie występuje. Jeżeli jednak nie ma takich przypadków, wówczas władze polskie proponują zrezygnowanie z tego warunku. Jego wprowadzenie w tej sytuacji sugeruje bowiem, że Komisja inaczej rozumie jest wymowę. W takim przypadku należy w sposób bardzo wyraźny zinterpretować w wytycznych przepis, który ma warunkować udzielenie pomocy.

5) Sekcja 3.1.10 Wytycznych – Pomoc na rekultywację.

Nie jest w pełni zrozumiałe, co oznacza brak możliwości zobowiązania zanieczyszczającego do pokrycia kosztów. W szczególności nie jest jasne, czy jeśli teren przejmowany jest przez inny podmiot, a wraz z tym zobowiązania do zrehabilitowania, to czy nowy właściciel może dostać pomoc publiczną. Jednocześnie, powstaje wątpliwość, czy nie będzie to oznaczało transferu pomocy na zanieczyszczającego.

- 6) Nie jest jasne znaczenie występującego wielu miejscach w wytycznych stwierdzenia (np. pkt 97, 104, 116, 123):

„Jeżeli pomoc na inwestycję przyznaje się w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji i w oparciu o jasne, przejrzyste i niedyskryminujące kryteria [...] wówczas intensywność pomocy może wynieść do 100% kosztów kwalifikowanych”.

Wątpliwości budzi, jakich konkretnie przypadków przepis ten dotyczy. Przetarg zazwyczaj występuje przy wyborze wykonawcy, a nie właściciela inwestycji. Komisja powinna szczegółowo przedstawić koncepcję przyznawania pomocy w trybie przetargu.

- 7) Należy jasno wskazać, jakie koszty i przychody należy uwzględnić w wyliczeniu kosztów kwalifikowanych (podatki, ubezpieczenia itp.).

- 1.52 Proszę załączyć kopie wszelkich dokumentów lub badań, które mogą być istotne dla oceny stosowania wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska oraz ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych oraz mogą przyczynić się do dyskusji na temat przyszłych zmian.
- 1.53 Proszę zaznaczyć, czy służby Komisji mogą skontaktować się z Państwem, jeśli będą miały dodatkowe pytania w związku z podanymi informacjami.

Tak ☐